

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 153/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť K. W., Z., zastúpenej advokátom JUDr. M. R. I., B., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 92/2007 a jeho rozhodnutím z 21. novembra 2007 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 82/2008 a jeho uznesením z 2. decembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. W. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2009 doručená faxom a 10. marca 2009 poštou sťažnosť K. W., Z. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 92/2007 a jeho rozhodnutím z 21. novembra 2007 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 82/2008 a jeho uznesením z 2. decembra 2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 7. januára 2009 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 82/2008 z 2. decembra 2008, ktorým bolo odmietnuté odvolanie sťažovateľky z 11. marca 2009 proti rozhodnutiu krajského súdu z 21. novembra 2007. Druhostupňové rozhodnutie odvolací súd odôvodnil nesplnením podmienok na prejednanie odvolania vo veci samej z dôvodu oneskoreného podania odvolania v zmysle § 218 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Podľa sťažovateľky krajský súd prvostupňové rozhodnutie adresoval na súkromnú adresu v súčasnosti už bývalého advokátskeho koncipienta JUDr. M. R. I., B. (ďalej len „koncipient“), a nie na adresu splnomocneného právneho zástupcu sťažovateľky Advokátska kancelária H., K., s. r. o., B. (ďalej len „advokátska kancelária“), s odôvodnením, že predmetné rozhodnutie zaslal koncipientovi na základe plnej moci z 12. novembra 2007 udelenej advokátskou kanceláriou na zastupovanie na pojednávaní na súde prvého stupňa 21. novembra 2007.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že koncipient bol advokátskou kanceláriou splnomocnený na zastupovanie výlučne na pojednávaní súdu prvého stupňa 21. novembra 2007, nebol splnomocnený na zastupovanie prijímania doručovaných písomností v súlade s § 47 a § 158 ods. 2 OSP.

V zmysle uvedeného prvostupňový súd nesprávne zaslal svoje rozhodnutie z 21. novembra 2007 koncipientovi z dôvodu, že tento v čase udelenia plnej moci na predmetné pojednávanie, ako aj v čase doručovania prvostupňového rozhodnutia nebol a ani nemohol byť advokátskou kanceláriou splnomocnený v rámci celého „poverenia“, lebo nebol advokátom.

Podľa sťažovateľky najvyšší súd porušil ňou označený článok ústavy a jej základné právo zaručené v ústave a právo zaručené v dohovore. Porušenie vyplýva z toho, že odvolací súd argumentuje vo svojom rozhodnutí tým, že z udelenej plnej moci nevyplýva, že advokátska kancelária poverila koncipienta, a aj v prípade, že by bol advokátsky

koncipient splnomocnený na prebratie doručených písomností, nebolo predmetné prvostupňové rozhodnutie doručené riadne, keďže toto bolo doručované na súkromnú adresu koncipienta počas jeho dovolenky bez toho, aby doručenie potvrdil sám alebo ním splnomocnená osoba.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 92/2007 a jeho rozhodnutím z 21. novembra 2007 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 82/2008 a jeho uznesením z 2. decembra 2008 bol porušený čl. 1 ods. 1 ústavy, jej základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zruší uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 82/2008 z 2. decembra 2008 a vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná jej úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na

prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 92/2007 a jeho rozhodnutím z 21. novembra 2007 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 82/2008 a jeho uznesením z 2. decembra 2008.

1. Podľa názoru ústavného súdu na konanie o sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 92/2007 a jeho rozsudkom z 21. novembra 2007, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane práv sťažovateľky, ktorých porušenie namieta, vo vzťahu ku konaniu krajského súdu (vo veci rozhodol rozsudkom z 21. novembra 2007), proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie, rozhodoval v odvolacom konaní najvyšší súd (uznesenie sp. zn. 1 Sžo 82/2008 z 2. decembra 2008). Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať namietané konanie a rozsudok krajského súdu.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v predmetnom konaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Sťažovateľka namieta porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 82/2008 a jeho rozsudkom z 2. decembra 2008, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 S 92/2007 z 21. novembra 2007.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 preskúmal vec predloženú krajským súdom podľa §§ 212 ods. 1 a nasl. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2, a dospel k názoru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre prejednanie odvolania vo veci samej.

Podľa § 246c ods. 1 O. s. p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný, ak nie je ustanovené inak v § 250s ods. 2.

Podľa § 218 ods. 1, písm. a) O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané oneskorene.

Podľa § 47 ods. 1, 2 O. s. p. účinného do 15. 10. 2008 do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus

o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 48 ods. 4 O. s. p. účinného do 15. 10. 2008 písomnosti určené advokátovi sa môžu doručovať tiež advokátskym koncipientom a iným pracovníkom, ktorí sú u advokáta pracovne činní a poveril ich prijímaním zásielok.

Z predloženého spisového materiálu krajského súdu vyplýva, že žalobkyňa na jej zastupovanie v danej veci splnomocnila advokátsku kanceláriu H., K., s. r. o., Mgr. P. K., advokáta, konateľa advokátskej kancelárie, B. splnomocnením zo dňa 26. 7. 2007, v ktorom zároveň vyjadrila súhlas, s tým, aby splnomocnenca v prípade potreby v rámci jeho poverenia zastúpil iný advokát, resp., aby ho pri jednotlivých úkonoch právnej pomoci zastúpil advokátsky koncipient alebo iná osoba. H., K., s. r. o., Mgr. P. K., advokát, konateľ advokátskej kancelárie, B. ako splnomocniteľ dňa 12. 11. 2007 splnomocnil JUDr. M. R. I., B. ako splnomocnenca na zastupovanie na pojednávaní spis. zn. 23 S 92/2007 na Krajskom súde v Banskej Bystrici dňa 21. 11. 2007 a všetky s tým súvisiace právne úkony vo veci žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Banskej Bystrici č. KSU BB-2007-64/65-1:OŠSS-Di zo dňa 13. 2. 2007 a rozhodnutia mesta Z. č. SÚ 2943/2005/6-roz. zo dňa 19. 9. 2005. JUDr. M. R. I. zastupoval žalobkyňu na pojednávaní Krajského súdu v Banskej Bystrici dňa 21. 11. 2007, na ktorom krajský súd rozhodol vo veci samej rozsudkom. Rozsudok krajského súdu bol doručený JUDr. M. R. I. prostredníctvom pošty dňa 2. 1. 2008 na adresu udávanú podľa splnomocnenia zo dňa 12. 11. 2007. Potvrdenie o doručení rozsudku je opatrené pečiatkou pošty a podpisom R., s uvedením dátumu prevzatia písomnosti dňa 2. 1. 2008. Odvolanie proti rozsudku krajského súdu podal Mgr. P. K., advokát, konateľ spoločnosti H., K. & P., s. r. o., v mene žalobkyne na poštovú prepravu dňa 12. 3. 2008.

Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, veta prvá O. s. p.).

Podľa názoru odvolacieho súdu právny zástupca žalobkyne podal odvolanie proti rozsudku krajského súdu oneskorene. Zo skutkových okolností v danom prípade vyplýva, že rozsudok krajského súdu mu bol doručený poštou podľa § 47 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 48 ods. 4 dňom 2. 1. 2008, pretože zo splnomocnenia zo dňa 12. 11. 2007 vyplýva, že Mgr. P.

K., advokát a konateľ spoločnosti H., K. & P., s. r. o., ako právny zástupca žalobkyne na základe plnej moci zo dňa 26. 7. 2007 splnomocnil JUDr. M. R. I. nielen na zastupovanie na pojednávaní krajského súdu dňa 21. 11. 2007, ale aj na všetky s tým súvisiace právne úkony vo veci predmetnej žaloby, teda aj na doručovanie písomnosti, pričom skutočnosť, že poveril na zastupovanie advokátskeho koncipienta zo splnomocnenia z 12. 11. 2007 nevyplýva. Z právnej normy ustanovenej v § 48 ods. 4. O. s. p. vyplýva, že advokát môže poveriť na doručovanie písomností tiež advokátskeho koncipienta. Pokiaľ teda písomnosť a to rozsudok krajského súdu bola doručená na základe splnomocnenia právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 12. 11. 2007 ním poverenému JUDr. M. R. I. dňom 2. 1. 2008, dňom nasledujúcim t. j. 3. 1. 2008 začala plynúť odvolacia 15-dňová lehota, ktorá uplynula dňa 17. 1. 2008, v ktorý posledný deň odvolacej lehoty bolo možné podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Vzhľadom k tomu, že právny zástupca žalobkyne podal odvolanie proti rozsudku krajského súdu na poštovú prepravu dňa 12. 3. 2008, podal odvolanie oneskorene. Námietky právneho zástupcu žalobkyne, ktoré uviedol v odvolaní, vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, odvolací súd považoval za právne bezvýznamné.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalobkyne v zmysle § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1, písm. a) odmietol, pretože že bolo podané oneskorene.“

Z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že do svojho odôvodnenia uviedol postup, akým dospel k záverom o odmietnutí odvolania proti rozsudku krajského súdu, jeho uznesenie obsahuje výklad právnych noriem Občianskeho súdneho poriadku, ktorý nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vykonal ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem.

Na tomto závere treba trvať napriek tomu, že sťažovateľka nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, pretože porušenie základného práva nemožno vidieť len v tom, že najvyšší súd postupoval a rozhodoval bez toho, aby sa stotožnil s právnym názorom sťažovateľky.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil, že sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 82/2008 a jeho rozsudkom z 2. decembra 2008, je zjavne neopodstatnená, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, ústavný súd uvádza, že jeho aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach zásadne viaže na vyslovenie porušenia individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľky, a preto požiadavka na vyslovenie jeho porušenia v prípade, ak nie je porušené niektoré základné právo sťažovateľky, je zjavne neopodstatnená (napr. II. ÚS 22/07).

Predmetom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je rozhodovanie o porušení základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy, a nie aj o porušení tých článkov ústavy, ktoré síce vytvárajú právny základ ochrany základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy, ale o ich porušení je ústavný súd oprávnený rozhodovať v iných druhoch konania (II. ÚS 234/03).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2009